

BOXHOLMS KOMMUN

**Handlingsplan för Stenbockskolan samt Åsbo skola vid
misstanke om barn som far illa
samt samverkansplan för Barn- och Elevhälsan,
socialtjänsten och övrig hälso- och sjukvård**

Skriven av Sandra Brisenman skolkurator samt Katarina Österdahl chef för Barn- och
Elevhälsan Boxholm

Innehållsförteckning

Anmälningsskyldighet enligt SoL 14 kap. 1§. Vad gäller för vem? (Sid 3)

Laghänvisningar (Sid 3)

När ska jag göra anmälan? Hur snabbt? (Sid 4)

Ska jag kontakta föräldrarna innan jag anmäler? (Sid 5)

Hur skriver jag en anmälan? Vad ska inkluderas? (Sid 5)

Kan jag anmäla anonymt? (Sid 6)

Vad händer efter anmälan gjorts? (Sid 6)

Återkoppling från socialtjänsten (Sid 6)

Vad är syftet med anmälningsskyldigheten? (Sid 6)

Misstanke om våld eller övergrepp mot barn (Sid 7)

Rutiner som möjliggör samverkan mellan Barn-och Elevhälsan, socialtjänsten samt övrig hälso- och sjukvård för att förebygga vårdskada samt att barn riskerar att fara illa (Sid 8)

Samarbete och rutiner mellan Barn- och Elevhälsan samt socialtjänsten i Boxholms kommun (Sid 9)

PM vid självmordstankar hos elever (Sid 10)

Anmälningsskyldighet enligt SoL 14 kap. 1§. Vad gäller för vem?

Anmälningsskyldigheten gäller **alla** som arbetar med barn under 18 år. Med andra ord, anmälningsskyldigheten omfattar **all** verksam personal inom verksamhetsgrupperna barnomsorg, förskola samt skola. Det betyder att rektor, skolkurator, skolsköterska, pedagoger, lokalvårdare och all annan personal inom ovanstående verksamhetsgrupper har en **lagstadgad skyldighet**, dvs. en tvingande plikt, att anmäla kännedom om eller misstankar om barn som far illa. Observera att anmälan inte förutsätter någon förkunskap om socialtjänstens arbete utan utgår ifrån anmälarens egna iakttagelser och oro.

Om du får oroande information om ett barns situation rent privat gäller SoL 14 kap. 1c §, d.v.s. var och en *bör* anmäla. Här uttrycker lagen alltså ingen tvingande plikt att anmäla utan ska uppfattas som en uppmaning till allmänheten att agera vid misstanke om barn som far illa.

Oavsett i vilket sammanhang du först får kännedom om ett barns situation är du skyldig att ta ställning till frågan om anmälningsplikt så som det står uttryckt i lagen. Att orka se och våga uppmärksamma oroande signaler från barn och unga är ofta en tung plikt men får aldrig bli en anledning till att inte agera.

Laghänvisningar

Anmälningsskyldigheten regleras alltså i SoL 14 kap. 1§. Förutom i SoL 14 kap. 1§ finns en hänvisning till denna bestämmelse i skollagen 29 kap. 13§. Se dessa två laghänvisningar nedan:

SoL 14 kap. Anmälan om och avhjälpande av missförhållanden m.m.

1 § Följande myndigheter och yrkesverksamma är skyldiga att genast anmäla till socialnämnden om de i sin verksamhet får kännedom om eller misstänker att ett barn far illa:

1. myndigheter vars verksamhet berör barn och ungdom,
2. andra myndigheter inom hälso- och sjukvården, annan rättspsykiatrisk undersökningsverksamhet, socialtjänsten och kriminalvården,
3. anställda hos sådana myndigheter som avses i 1 och 2, och
4. de som är verksamma inom yrkesmässigt bedriven enskild verksamhet och fullgör uppgifter som berör barn och unga eller inom annan sådan verksamhet inom hälso- och sjukvården eller på socialtjänstens område.

De som är verksamma inom familjerådgivning är skyldiga att genast anmäla till socialnämnden om de i sin verksamhet får kännedom om att ett barn utnyttjas sexuellt eller utsätts för fysisk eller psykisk misshandel i hemmet.

Myndigheter, befattningshavare och yrkesverksamma som anges i första stycket är skyldiga att lämna socialnämnden alla uppgifter som kan vara av betydelse för utredning av ett barns behov av stöd och skydd.

Om anmälan från Barnombudsmannen gäller bestämmelserna i 7 § lagen (1993:335) om Barnombudsman. *Lag (2012:776)*.

1 a § Socialnämnden bör erbjuda barnet, vårdnadshavaren och den som gjort anmälan enligt 1 § ett möte om det med hänsyn till barnets bästa är lämpligt. *Lag (2012:776)*.

1 b § Socialnämnden får informera den som gjort anmälan enligt 1 § om att utredning har inletts, inte har inletts eller redan pågår. Sådan information ska på begäran lämnas till anmälaren om det med hänsyn till omständigheterna inte är olämpligt att göra detta. *Lag (2012:776)*.

1 c § Var och en som får kännedom om eller misstänker att ett barn far illa bör anmäla detta till socialnämnden. *Lag (2012:776)*.

Skollagen 29 kap. Övriga bestämmelser

Samverkan och anmälan till socialnämnden

13 § Huvudmannen för verksamhet som avses i denna lag och den som är anställd i sådan verksamhet, ska på socialnämndens initiativ i frågor som rör barn som far illa eller riskerar att fara illa samverka med samhällsorgan, organisationer och andra som berörs. I fråga om utlämnande av uppgifter gäller de begränsningar som följer av 14 § och offentlighets- och sekretesslagen (2009:400).

Bestämmelser om skyldighet att anmäla till socialnämnden att ett barn kan behöva nämndens skydd finns i 14 kap. 1 § socialtjänstlagen (2001:453).

När ska jag göra anmälan? Hur snabbt?

Hur allvarlig är din oro för barnet? Oron kan t.ex. handla om misstanke om fysisk/psykisk misshandel, sexuella övergrepp, bristande omsorg, drogmissbruk, skolproblem som kan vara kopplade till en dysfunktionell familjedynamik. Barn påverkas i hög grad av deras närståendes livssituation.

I akuta situationer då du misstänker våld eller övergrepp mot barn kan det handla om några timmar; ring då in en muntlig anmälan till socialtjänsten för att inom kort komplettera med en skriftlig anmälan. Meddela *inte* föräldrarna att du gjort en anmälan då du misstänker våld eller övergrepp mot barnet där hemmet är inblandat. Då läget kanske inte är så akut kan väntan ge utrymme för samtal med föräldrarna som då ges möjlighet att skapa egna lösningar.

En anmälan ska göras även i svårtolkade fall och får aldrig underlåtas på grund av obestyrkta uppgifter där du inte vet säkert om ett barn far illa. Det är varken din uppgift eller ansvar att värdera uppgifterna/signalerna. Med andra ord, påbörja inte en egen utredning. Det åligger socialtjänsten att bedöma dessa uppgifter och det är också de som bedömer om en utredning ska öppnas eller inte.

Lagtexten i SoL 14 kap. 1§ uttrycker att anmälan ska göras *genast*. Anmälan ska med andra ord göras så snabbt som möjligt utan onödiga dröjsmål. En kort tidsfrist finns dock för möjlighet att samtala med t.ex. kollegor eller chef. Är du osäker på hur du ska tänka kring de uppgifter/signaler du fått kännedom om finns alltid möjlighet att konsultera socialtjänsten (eller Barnahus). Konsultationen ska då göras utan att avslöja barnets eller barnets familjs identitet; du gör en så kallad *avidentifierad konsultation*.

Ska jag kontakta föräldrarna innan jag anmäler?

Inte vid misstanke om brott mot barn där hemmet är inblandat, t.ex. vid misshandel eller sexuella övergrepp. I annat fall ska föräldrarna så tidigt som möjligt delges information om oro för barnets situation innan en eventuell anmälan görs. Bjud in föräldrarna till samtal om de misstankar som uppstått. Var noga med att hålla en saklig diskussion utan anklagande ton mot föräldrarna och utan att kräva ett erkännande från dem. Förklara att du har en lagstadgad skyldighet att agera i situationer där oroande signaler framkommer om ett barns situation.

Du kan också uppmuntra föräldrarna att själva kontakta socialtjänsten. Ett annat alternativ är att du och föräldrarna i samförstånd med varandra kontaktar socialtjänsten tillsammans.

Hur skriver jag en anmälan? Vad ska inkluderas?

Se blankett för anmälan till Individ och familjeomsorgen i Boxholm (intranätet). Försök att ringa in problemet på ett så konkret sätt som möjligt utan att flika in egna värderingar. Meddela vilken relation du har till barnet och hur du som informationslämnare kan nås. Den information som du vidarebefordrar till socialtjänsten ligger till grund för deras bedömning.

Vägledning till dig som anmäler:

- Vad är det som gör att du/ni anmäler just nu?
- Hur länge har oro funnits?
- Vad skulle hända om inget görs nu?
- Var befinner sig barnet just nu?
- Tror du/ni att det är akut fara för barnet? Om ja, ange vilken?
- Finns det andra barn i familjen? Om ja, ange vilka samt ålder.
- Är det något särskilt att beakta när vi kontaktar barnet och/eller vårdnadshavarna?
- Känner vårdnadshavaren/vårdnadshavarna till att anmälan görs? Viktig info detta!
- Känner barnet till att anmälan görs?
- Skulle du kunna tänka dig att medverka vid en träff för att diskutera anmälan med de berörda?

- Finns det något som fungerar bra när det gäller barnets situation?
- Övrigt.

Kan jag anmäla anonymt?

Nej, det kan du inte. En anställd som i sin verksamhet fått kännedom om eller misstänker att ett barn far illa kan inte anmäla anonymt. Alla som har en anmälningsskyldighet måste uppge sitt namn när de anmäler. Inte ens vid allvarliga hot från anhöriga till det anmälda barnet kan namnet/namnen på den/de som anmäler skyddas. Däremot kan hot från anhöriga polisanmälas.

Anmälan skickas till socialtjänsten genom rektor samt representant för Barn-och Elevhälsan som också skriver under anmälan. Finns inte rektor eller Barn-och Elevhälsan tillgängliga ska anmälan i akuta fall göras ändå.

Vad händer efter anmälan gjorts?

Den naturliga följdfrågan efter en anmälan blir ofta "vad händer nu?" I samband med överlämning av uppgifter till socialtjänsten görs en förstahandsbedömning. Under förstahandsbedömningen avgörs om utredning ska öppnas eller inte. Vid utredning har socialtjänsten rätt att ta nödvändiga kontakter för bedömning av behov och insatser för barnet. Alla verksamhetsgrupper som har anmälningsskyldighet enligt SoL 14 kap. 1§ måste lämna uppgifter till denna utredning.

Återkoppling från socialtjänsten

"Socialnämnden får informera den som gjort anmälan enligt 1 § om att utredning har inletts, inte har inletts eller redan pågår. Sådan information ska på begäran lämnas till anmälaren om det med hänsyn till omständigheterna inte är olämpligt att göra detta" (SoL 14 kap. 1b §). Socialtjänsten är inte skyldig att ge någon återkoppling om vad som händer i ett ärende efter en anmälan. Det finns en stark sekretessgräns mellan socialtjänst och tidigare nämnda verksamhetsgrupper. Samtycke från föräldrarna gör det dock möjligt för socialtjänsten att återkoppla till anmälaren om vad som händer i ärendet.

Vad är syftet med anmälningsskyldigheten?

Syftet med anmälningsskyldigheten är att socialtjänsten på ett så tidigt stadium som möjligt ska få kännedom om barn och ungdomar som eventuellt behöver skydd. Skyldigheten att anmäla är ett barns yttersta skydd och omfattar, som tidigare nämnts, barn under 18 år med avseende på missförhållanden som antingen är kopplade till barnets hemmiljö eller barnets eget beteende. Det kan handla om misstanke om övergrepp, vanvård, kränkning eller att barnet uppvisar ett riskbeteende, t.ex. missbruk, kriminalitet eller något annat självdestruktivt beteende.

Misstanke om våld eller övergrepp mot barn

Akut situation:

1. Muntlig anmälan till socialtjänsten på telefon **0142 – 89 625**. Komplettera med skriftlig anmälan inom kort med underskrift av rektor samt representant för Barn-och Elevhälsan. Osäker på hur du ska agera utifrån de signaler/uppgifter som framkommit? Gör en avidentifierad konsultation med socialtjänsten.

2. Du får inte tag på någon från socialtjänsten. Kontakta Barnahus på telefon **013 – 26 36 67**. Osäker på hur du ska agera utifrån de signaler/uppgifter som framkommit? Gör en avidentifierad konsultation med Barnahus.

Rutiner som möjliggör samverkan mellan Barn-och Elevhälsan, socialtjänsten samt övrig hälso- och sjukvård för att förebygga vårdskada samt att barn riskerar att fara illa.

- Socialtjänsten Boxholm/Barn- och Elevhälsan   se bifogat dokument s. 9
- Psykiatripartners Mjölby/Barn- och Elevhälsan

Möte var 6:e vecka för att kunna medverka till att elever får rätt stöd.

- Barnhälsan Boxholm/Barn- och Elevhälsan

Möte 2 ggr/år (Barnhälsan, Barn-och Elevhälsan, socialtjänsten samt vårdcentralens kurator).

- BVC/Barn-och Elevhälsan

Möte 2 ggr/år (barnvårdscentral samt Barn- och Elevhälsan). Därutöver hålls även individuella möten kring aktuella elever.

- Ungdomshälsan Mjölby/Barn-och Elevhälsan

Studiebesök anordnas för eleverna i år 8. Dessutom informationsmöten på Stenbockskolan för högstadieeleverna.

- Habiliteringen Motala/Barn-och Elevhälsan

Möte 2 ggr/år (habiliteringen/Barn-och Elevhälsan). Därutöver hålls även individuella möten kring aktuella elever.

Samarbete och rutiner mellan Barn- och Elevhälsan samt socialtjänsten i Boxholms kommun.

Personal på socialtjänsten (IFO-chef och socialsekreterare) träffar Barn- och Elevhälsan (Chef för Barn- och Elevhälsan, skolsköterska och skolkuratorer) två gånger per termin. Dagordning på dessa möten ser ut enligt följande:

- Diskutera ärenden avidentifierat
- Avstämning i verksamheterna. Vad pågår och hur är läget just nu? Det kan exempelvis gälla lagändringar, ny personal, ärendetillströmning, frågor kring BBIC osv
- Samverkansfrågor. Exempelvis gemensam planering för att underlätta samverkan

Gemensamma samverkansmöten mellan Socialtjänsten, Barnhälsan och Barn-och Elevhälsan en gång per termin. Syftet är att underlätta samarbetet samt hålla varandra informerade om verksamheterna.

Handläggare från socialtjänsten är med på elevhälsomöten initierade av Barn-och Elevhälsan och Barn-och Elevhälsan är med på möten initierade av socialtjänsten. Detta gäller både förskola och skola. Från socialtjänstens sida ska vårdnadshavarna var inbjudna eller informerade om att möte ska hållas kring deras barn.

Barn-och Elevhälsan och socialtjänsten deltar också i enskilda nätverksmöten gällande barn och elever i förskola och skola där BVC, Habilitering, Psykiatripartners, Barnhälsan m fl. deltar.

När personal på skolorna känner oro ska anmälan göras till socialtjänsten. I akuta fall kan anmälan göras via telefon, men ska alltid kompletteras med skriftlig anmälan så snart som möjligt. Anmälan ska skrivas på särskild blankett och skrivas så fylligt och konkret som möjligt. I samband med anmälan inbjuder ibland socialtjänstens personal Barn-och Elevhälsans personal för kompletterande information.

När utredning inleds av socialtjänsten skickas konsultationsdokument kring elevens/barnets skolgång till chefen för Barn-och Elevhälsan. Konsultationsdokumentet ges sedan vidare till skolpersonal som känner eleven/barnet bäst. Skolpersonal informeras också vid förfrågan om utredning inletts eller ej, samt vilken socialsekreterare som handlägger det öppnade ärendet.

Katarina Österdahl

Anna Bengtsson

Chef Barn- och Elevhälsan

Chef Individ- och familjeomsorgen

PM vid självmordstankar hos elever

1. Skolpersonal kontaktar rektor/Barn- och Elevhälsan. Eleven ska hållas under uppsikt tills vårdnadshavare övertar ansvaret.
2. Rektor/Barn- och Elevhälsan kontaktar vårdnadshavare för att informera om situationen och för att inhämta eventuellt samtycke till vidare kontakt med Psykiatripartners (barn och ungdom). Rektor/Barn-och Elevhälsan informerar vårdnadshavare att anmälan görs till socialtjänsten enligt skolans handlingsplan.
3. Rektor/Barn- och Elevhälsan kontaktar Psykiatripartners för konsultation och bedömning på telefonnummer 0142-60 10 10, välj knappval nummer 2. Efter kl. 17:00 kontaktas mobila teamet i Mjölby på telefonnummer 010-10 48 639. Avdelning 40 på Universitetssjukhuset i Linköping kontaktas efter samråd med mobila teamet på telefonnummer 010-103 11 40.
4. Barn-och Elevhälsan ringer in en muntlig anmälan till socialtjänsten på telefonnummer 0142-89 625. Efter kl. 17:00 kontaktas socialjouren på telefonnummer 013-20 75 26. Om vårdnadshavare inte önskar kontakt med Psykiatripartners meddelas detta till socialtjänsten.
5. Skriftlig anmälan lämnas till socialtjänsten. Anmälan skrivs av Barn-och Elevhälsan tillsammans med berörd skolpersonal. Om vårdnadshavare inte önskar kontakt med Psykiatripartners dokumenteras detta i den skriftliga anmälan som kan lämnas in dagen efter den muntliga anmälan.
6. Skolpersonal fyller i ärendblad och överlämnar till Barn-och Elevhälsan. Eleven tas upp på nästkommande EHT.